

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

T. van Rooijen
BEL/BS

Telefoonnummer +31235145396
rooijent@noord-holland.nl

1 | 5

Betreft: Depositieonderzoek IJmond voorjaar 2022

Geachte leden,

Bijgevoegd vindt u het rapport “Depositieonderzoek IJmond voorjaar 2022” (hierna: het rapport) van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM).

In het najaar van 2020 heeft het RIVM in opdracht van provincie Noord-Holland en de IJmondgemeenten Heemskerk, Beverwijk en Velsen [onderzoek](#)¹ gedaan naar de depositie (neergedaald stof) van PAK en metalen in de IJmond in de omgeving van Tata Steel. Op basis van de destijds gemeten depositie is ook een risicobeoordeling gemaakt van de gezondheidsrisico's voor kinderen door blootstelling aan PAK en metalen in het neergedaalde stof via hand-mond-contact en via de huid. Uit de risicobeoordeling bleek dat de hoeveelheden PAK en lood dusdanig hoog waren dat dit ongewenst is voor de gezondheid.

[Vervolgonderzoek](#)² van het RIVM leidde tot de aanbeveling van het RIVM om gedurende enkele jaren de hoeveelheid depositie van PAK en metalen in de IJmond herhaaldelijk te meten (monitoren). Dit geeft inzicht in de mogelijke trends van deze hoeveelheden.

In opvolging van deze aanbeveling hebben de provincie en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (hierna: IenW) het RIVM de opdracht gegeven in 2022 een herhaling van het depositieonderzoek uit 2020 in de IJmondregio uit te voeren in het voor- en najaar. Met deze brief bieden we u de resultaten uit het voorjaarsonderzoek 2022 aan. Naar verwachting volgen begin 2023 de resultaten van het najaarsonderzoek 2022.

Verzenddatum

Kenmerk

1898712/1898715

Uw kenmerk

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

¹ <https://www.rivm.nl/nieuws/stof-in-ijmond-bevat-veel-pak-en-metalen>

² https://www.noord-holland.nl/Actueel/Archief/2022/Januari_2022/Aanzienlijk_deel_PAK_en_metalen_in_IJmond_afkomstig_van_terrein_Tata_Steel/RIVM_rapport_Onderzoek_naar_de_herkomst_van_neergedaald_stof_en_stoffen_in_de_lucht_in_de_IJmond_regio.pdf

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Onderzoeksresultaten en duiding RIVM

In deze paragraaf hebben we zo veel mogelijk letterlijk de teksten uit het rapport van het RIVM overgenomen. Via de [website](#)³ van het RIVM kunt u een video-toelichting op het rapport bekijken.

De resultaten van het voorjaarsonderzoek 2022 laten zien dat er, net als in het najaar van 2020, op de meetlocaties in het IJmondgebied meer PAK en metalen in de veegmonsters zijn gemeten dan op de achtergrondlocaties. De gemeten deposities in Wijk aan Zee zijn nu lager dan in 2020, maar in Beverwijk juist hoger. Dat heeft onder meer te maken met verschillen in weersomstandigheden, vooral in de windrichting, tussen beide onderzoeksperioden. In de andere woongebieden is het beeld wisselend, dat wil zeggen, op sommige locaties en van sommige metalen is de depositie in dit onderzoek hoger dan in 2020 en van andere is die lager. De depositiewaarden van lood, zink en koper laten een afwijkend patroon zien dan die van bijvoorbeeld ijzer, mangaan, vanadium en chroom. De verschillen in meetwaarden tussen beide onderzoeksperioden kunnen ten dele ook het gevolg zijn van variaties in emissies uit de bronnen op het terrein van Tata Steel en andere bronnen in het gebied. Het RIVM kan dit niet nader specificeren. Daarnaast spelen andere factoren een rol, zoals de invloed van het terrein (duingebied) en neerslag op de verspreiding van (grof) stofdeeltjes.

Mede vanwege dit wisselende beeld en de genoemde onzekerheden kan het RIVM geen uitspraak doen over een af- of toename van de emissies van PAK en metalen als gevolg van de bedrijfsactiviteiten van Tata Steel sinds de metingen in 2020. Om vast te kunnen stellen of emissies substantieel afnemen, moeten de depositiemetingen over langere tijd meerdere malen worden herhaald (monitoren). Alleen voor ijzer zijn de depositie meetwaarden in het hele gebied lager, wat zou kunnen wijzen op een afname van de emissies van ijzeroxide en ijzer (poeder) uit bepaalde bronnen. De resultaten van dit onderzoek geven geen aanleiding de conclusies uit het onderzoek van 2020 over de risico's voor de gezondheid te herzien.

Reactie GS

Het voorliggende rapport is het tweede in een reeks van depositieonderzoeken waarmee beoogd wordt (meerjarige) trends en ontwikkelingen in stofdepositie in de IJmond inzichtelijk te maken. Depositieonderzoek is uitdrukkelijk géén manier om directe resultaten van afzonderlijke maatregelen te kunnen meten. Er is meerjarig onderzoek nodig om vast te stellen of er sprake is van een neerwaartse trend qua PAK en metalen in depositie in de leefomgeving. Naast het depositieonderzoek vinden meerdere soorten metingen en onderzoeken plaats. Dat betreft zowel monitoring van de emissie (uitstoot) van Tata Steel, als monitoring van stoffen in de lucht in de leefomgeving rond

³ <https://www.rivm.nl/tata-steel/depositiemetingen-ijmond>

Tata Steel in het luchtmeetnet IJmond (structurele monitoring van stoffen in de lucht).

Ons college vindt het jammer dat op basis van de resultaten nog geen duidelijke conclusies getrokken kunnen worden en wij begrijpen dat de resultaten van dit onderzoek de vraag kan oproepen of de opgelegde maatregelen en uitgevoerde acties voldoende zijn en of er niet meer of andere maatregelen nodig zijn. Het doel van de genoemde maatregelen en acties bij Tata Steel is immers een merkbare en meetbare verbetering van de leefomgevingskwaliteit. De resultaten van deze inspanningen hopen we uiteindelijk dan ook terug te zien in een dalende trend van PAK's en metalen in neergedaald stof.

Het rapport bevestigt nogmaals dat Tata Steel een belangrijke bijdrage levert aan de gemeten hogere stofdepositie in de IJmond dan op achtergrondlocaties. Ons college is de mening toegedaan dat inzet op emissiebeperkende maatregelen hoe dan ook noodzakelijk is ter verbetering van de leefomgeving in de IJmond en dat we met de uitvoering van het Programma Tata Steel 2020-2050 en het Uitvoeringsprogramma VTH Tata Steel 2020-2022 op de goede weg zijn.

Sinds de start van het [Programma Tata Steel 2020-2050](#)⁴ zijn diverse maatregelen opgelegd en acties uitgevoerd met het oog op vermindering van emissies vanaf het terrein van Tata Steel en verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving in de IJmond. De belangrijkste maatregelen moeten nog worden gerealiseerd. Recent nog is aangekondigd dat de vergunning voor de [Pelletfabriek](#)⁵ aanzienlijk wordt aangescherpt, waarmee een forse reductie van de uitstoot van stof en Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) wordt beoogd. Voor de zomer hebben we uw Staten [geïnformeerd](#)⁶ over de verschillende acties die lopen en resultaten die zijn behaald. Daarbij constateerde ons college reeds dat er veel is gedaan, maar veel meer nog moet worden gedaan om de doelen van het Programma Tata Steel 2020-2050 te bereiken.

Maatregelen en acties sinds Depositieonderzoek 2020

Na het verschijnen van het Depositieonderzoek 2020 is door Tata Steel een aantal emissiebeperkende maatregelen gerealiseerd. Niet alle maatregelen hebben een direct effect op de depositie van stof in de omgeving van het terrein van Tata Steel. Het depositieonderzoek richt zich op neergedaald stof, terwijl een groot deel van de gerealiseerde maatregelen ziet op gasvormige emissies die niet per definitie neerslaan in de omgeving van Tata Steel. Maatregelen die de afgelopen

⁴ https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Gezonde_leefomgeving_Milieu/Projecten/Tata_Steel/Programma_Tata_Steel_2020_2050/Documenten/Programma_Tata_Steel_2020_2050_Same_nwerken_aan_een_gezondere_en_veilige_IJmond.pdf

⁵ <https://odnzkg.nl/nieuwe-vergunning-zorgt-voor-fors-minder-schadelijke-uitstoot-tata-steel/>

⁶ Voortgangsrapportage Programma Tata Steel 2020-2050, brief GS aan PS d.d. 13 juli 2022 (kenmerk 1836656/1836762)

tijd gerealiseerd zijn en die wel een bijdrage leveren aan de vermindering van de emissie van stof naar de omgeving zijn:

- Kooksfabriek 2 doorlopend vervangingsproject van deuren/ramen/ovens (vermindering diffuse emissies);
- Sinterfabriek elektrofilterinstallatie (vermindering uitstoot stof, mei 2021);
- Koudbandwalserij reinigen afgassen gloei-ovens (vermindering uitstoot PAK's) (maart 2022);
- Afdekking van de convertorslak bij Harsco Metals (medio 2022).

Planning maatregelen en acties

Maatregelen die nog in de pijplijn zitten en die tot emissiereductie en vermindering van stofdepositie moeten leiden zijn:

- Een ontstoffings- en DeNOx-installatie bij de Pelletfabriek (vermindering stof en zware metalen, realisatie eind 2023);
- 'Smidse kappen' bij beide hoogovens (vermindering stof en zware metalen) realisatie eind 2022 en 2023);
- Tertiaire afzuiging bij de Oxystaalfabriek t.b.v. reductie dakemissies (vermindering stof en zware metalen, fase 1 realisatie januari 2024 en fase 2 n.n.b.);
- Stofschermen (1 km. lang en 18 m. hoog (vermindering o.a. stof, zware metalen en PAK)) rond de kolen- en ertsopslagen (realisatie in 2023);
- Overkappen bunkers en grondstoffenaanvoer Hoogovens (vermindering stof, zware metalen) realisatie in 2023);
- Optimalisatie rookgasreiniging Sinterfabriek t.b.v. PAK's reductie (proeffase afgerond wachten op volledig evaluatierapport, realisatie n.n.b.);
- Individuele overdrukbeheersing Kooksfabriek 2 t.b.v. geur- en PAK's reductie (realisatie n.n.b.).

De verwachting is dat met realisatie van bovengenoemde maatregelen de komende anderhalf tot twee jaar aanzienlijke stappen worden gezet in de emissiereductie van Tata Steel.

Tot slot

Ons college zet met uitvoering van het [Programma Tata Steel 2020-2050](#)⁷ en het [Uitvoeringsprogramma VTH Tata Steel 2020-2022](#)⁸ van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied onverminderd stevig in op verbetering van de leefomgeving in de IJmond. Dat doen we in nauwe samenwerking met de IJmondgemeenten, de ministeries van

⁷ <https://www.noord-holland.nl/dsresource?objectid=2f105bd5-cf84-457a-bbc9-9fa0c531e2a8&type=PDF>

⁸ https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Gezonde_leefomgeving_Milieu/Projecten/Tata_Steel/Programma_Tata_Steel_2020_2050/Documenten/Uitvoeringsprogramma_VTH_Tata_Steel_2020_2022_ODNZKG.org

Infrastructuur en Waterstaat en Economische Zaken en Klimaat en uiteraard Tata Steel zelf.

Het doel van periodieke monitoring van de depositie in de IJmond is op de langere termijn zicht te krijgen op eventuele trends daarin. De resultaten van het tweede herhaalonderzoek (periode oktober-november 2022) ontvangt u naar verwachting in het eerste kwartaal van 2023. De wijze waarop en wanneer vervolgdepositiemetingen plaatsvinden in 2023 en daarna, overleggen wij met het RIVM en de andere betrokken overheden, nadat wij de resultaten van het najaarsonderzoek 2022 hebben ontvangen.

Voor inhoudelijke vragen over het rapport kan [contact](#)⁹ opgenomen worden met het RIVM. Voor de betekenis van deze bevindingen voor de gezondheid van de inwoners kan [contact](#)¹⁰ opgenomen worden met GGD Kennemerland.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

voorzitter

1 bijlage

Rapport Depositieonderzoek IJmond voorjaar 2022

⁹ info@rivm.nl

¹⁰ <https://www.ggdkennerland.nl/milieu-en-gezondheid/ijmond-en-gezondheid>